

POSUDEK VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor(ka) práce: Bc. Renáta Kopanicová

Název práce: Vztah učitelů biologie ke zvířatům

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D.

Oponent diplomové práce: Mgr. Dagmar Říhová, Ph.D.

Cíle práce

Cílem diplomové práce je popsat vztah českých učitelů a budoucích učitelů přírodopisu a biologie ke zvířatům a objevit a sledovat proměnné, které ho ovlivňují.

Cíl práce je formulován srozumitelně. Hlavní hypotézy jsou formulovány stručně a jasně. Cesta k jejich potvrzení / vyvrácení je metodologicky správná. Další dílčí hypotézy byly formulovány a testovány v rámci statistického vyhodnocení dat, které – jak je v práci řádně uvedeno – bylo provedeno ve spolupráci se statističkou Alenou Černíkovou.

Diplomová práce naplnila vytyčený cíl, zodpověděla vyřčené hypotézy a objevila řadu zajímavých kauzalit, které poslouží vzdělavatelům budoucích učitelů řírodopisu a biologie při inovaci a optimalizaci studijních programů, dílčích předmětů a didaktických přístupů.

Obsahové zpracování

Název odpovídá obsahu práce. Abstrakt a klíčová slova jsou dle obvyklých zvyklostí. Práce je členěna do 13 kapitol, kpt. Úvod a Závěr nejsou číslovány, obsahuje též Diskusi, seznam zdrojů, seznamy příloh, příloh, tabulek a grafů. Jednotlivé kapitoly jsou logicky uspořádané, vzájemně navazující.

Teoretická část předložené diplomové práce je složena ze šesti vzájemně provázaných kapitol, čerpá z ca 80 převážně českých řádně citovaných aktuálních a vhodně vybraných zdrojů, je logicky strukturovaná, funkčně provázaná, neobsahuje nepřesnosti a poskytuje dostatečnou oporu části výzkumné.

Výzkumná část obsahuje všechny obvyklé náležitosti. Metodologie je srozumitelná a přehledná; umožňuje zopakování výzkumu v jiné kohortě respondentů či jiným výzkumníkem. Výzkumným nástrojem byl dotazník o 40 otázkách, který byl vytvořen na základě dotazníku Iztoka Tomaziče (celý použitý dotazník naleznete v příloze na s. 133). V práci je jasně popsáno, které otázky byly převzaté, které upravené a které doplněné (s. 59 - 62).

Výsledky jsou prezentovány a) systematickým popisem odpovědí na všechny zjišťované otázky (s. 63 – 108), b) statistickým vyhodnocením vybraných nejzajímavějších výsledků (s. 109 – 112).

Výsledky autorka diskutuje v samostatné kapitole Diskuse (s. 114 – 118). V ní je věnována faktorům, které byly identifikovány jako signifikantní: pohlaví, věk, bydliště v dětství a to, zda respondenti jsou z pedagogické či přírodovědecké fakulty.

Na s. 118 autorka diskutuje limity diplomové práce.

Závěr obsahuje stručné shrnutí tématu a upozorňuje na význam a potřebu kvalitní odborné profesní přípravy učitelů, protože učitelé formují v jejich vztazích ke zvířatům žáky.

Práce obsahuje doporučení, která je možné zvážit v rámci reformy přípravy budoucích učitelů přírodopisu a biologie.

Formální náležitosti

Ve formální stránce práce nevidím větší pochybení. Autorka si osvojila a používá vědecký jazyk, řádně cituje, odděluje převzatá a vlastní tvrzení a zjištění. Neobjevila jsem pravopisné či typografické chyby. Místy drobná formulační neobratnost, která nebrání porozumění.

Doplňující komentář

S Renátou jsem se poprvé setkala před více než 10 lety v Brandýse nad Labem na mém semináři pro studenty programu Vychovatelství. Renáta pozitivně reagovala na mnou prezentované téma vzdělávání za pomoci zvířat a na dalším setkání se aktivně zapojila a spolužačkám prezentovala několik různých druhů hadů. Zakrátko jsme se domluvily na řešení bakalářské práce *Chov užovky červené ve školní družině*, kterou Renáta pod mým vedením dokončila v roce 2016. Za bakalářskou práci byla oceněna v soutěži o cenu děkana za práci v oblasti ekologie a problematiky životního prostředí.

Studijní program Vychovatelství nemá navazující magisterské studium a Renáta o pokračování ve studiu nejprve neuvažovala, realizovala se založením chovatelského kroužku ve škole v sousedství. Zůstaly jsme po celou dobu v kontaktu a – již jako přítelkyně – jsme konzultovaly programy se zvířaty pro žáky a problematiku chovu převážně terarijních zvířat. Právě od Renaty jsem dostala Serpentýnku – užovku červenou – hrdinku mých programů pro děti a žáky (Aktivity se Serpentýnkou a Od užovky k užovce).

Po několika letech se Renáta přihlásila do navazujícího studijního programu *Učitelství pro střední školy, obor Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy a střední školy – biologie*. Měla jsem radost, že mne oslovila jako školitelku a že přijala mnou nabízené téma *Vztah učitelů biologie ke zvířatům*.

V průběhu řešení diplomové práce se mnou pravidelně konzultovala (tedy až na období, kdy řešila zdravotní obtíže způsobené postkovidovým syndromem a studium si přerušila). Renáta samostatně pracovala s literaturou a dalšími zdroji, zapojuje se do vědecké komunity (jak mezi herpetology a zoology, tak mezi didaktiky biologie). Nastudovala metodiku výzkumu a držela se jí. Zvládla komunikaci se statističkou a řádně prezentovala a diskutovala statistické výsledky.

Nejen z této diplomové práce a výsledků výzkumu, který má publikační potenciál, ale z celé naší dlouhodobé spolupráce mám velkou radost. Nedávno jsme společně celou sobotu prezentovaly dětem i dospělým plazy. Prožily jsme radostné uspokojení i únavu z celodenní práce (na akci přišlo ca 250 osob) a mnoho nezapomenutelných okamžiků, třeba když asi čtyřletá holčička po 5 minutách, co stála u našeho stolu, vykřikla s nadšením: „Oni jsou živí!“ a očividnou radostí projevenou verbálně i neverbálně radostným poskakováním, potvrdila náš názor, že 3D modely nikdy nepřinesou takový prožitek, jako živé zvíře.

Milá Renato, bylo a bude mi ctí s Tebou spolupracovat. Děkuji, že jsi přijala toto zajímavé téma, že jsi přijala veškerá doporučení a rady a že jsi vytrvala při psaní i dokončování diplomové práce navzdory všem životním obtížím.

Celkový dojem:

Předložená práce splňuje a převyšuje veškeré požadavky kladené na diplomové práce ve studijním oboru Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy a střední školy – biologie.

Otázky doporučené pro zodpovězení při obhajobě

Jak vysvětlujete zjištěnou vyšší štitivost a strach u mladších ročníků – především žen?

Jak vysvětlujete rozdíly ve vztahu ke zvířatům mezi studenty a absolventy pedagogických a přírodovědeckých fakult?

Navrhované hodnocení

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Práci po zralé úvaze doporučuji uznat jako práci rigorózní.

Práci také navrhuji do soutěže Agon a do Soutěže o cenu děkana za práci v oblasti ekologie a problematiky životního prostředí (pokud se bude konat).

V Lysé nad Labem 11.7.2024

Doc. PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D.